

**STICHTING TRIMBOS-INSTITUUT
GEVESTIGD TE UTRECHT**

FINANCIEEL VERSLAG 2018

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

Bestuursverslag	4
-----------------	---

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december 2018	12
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018	13
Geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2018	14
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening	15
Toelichting op de geconsolideerde balans	18
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	21

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Enkelvoudige balans per 31 december 2018	25
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018	26
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening	27
Toelichting op de enkelvoudige balans	28
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	32

OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming	34
Vaststelling en goedkeuring	34

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

BESTUURSVERSLAG

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

1. Algemene beschouwingen

1.1 Statutaire gegevens

Het bestuur bestond in 2018 uit:

- Dhr. prof. dr. R.C.M.E. Engels, voorzitter Raad van Bestuur (tot 10 april)
- Dhr. drs. R. Jonkers, waarnemend voorzitter Raad van Bestuur (van 10 april tot 1 oktober)
- Mw. mr. M.C.J. Allaer, lid Raad van Bestuur (tot 1 mei)
- Dhr. drs. H.J. van der Hoek, voorzitter Raad van Bestuur (vanaf 1 oktober)
- Mw. prof. dr. A.A. van Elburg, lid Raad van bestuur (vanaf 1 oktober)

De Raad van Toezicht bestond in 2018 uit:

- Dhr.ir J.I.M. de Goeij, voorzitter vanaf 19 september 2016
- Dhr. drs. W. Vlasblom, lid vanaf 1 december 2012
- Mw. drs. F.J.H. Dings MBA, lid vanaf 25 augustus 2014
- Dhr. prof. dr. H.F.L. Garretsen, lid vanaf 20 juni 2016
- Dhr. drs. B.J.A.M. Welten, lid vanaf 2 juli 2012 tot 31 december 2018
- Mw. drs. H.L.M.H. Darley M.H.S.A, lid vanaf 1 december 2016
- Mw. dr. C.M.H.A. Deckers MBA, lid vanaf 1 december 2016

1.2 Organisatie, financiering en risicomanagement

Organisatie

Het was een zeer bewogen jaar. In maart kondigde Rutger Engels zijn vertrek aan als voorzitter van de Raad van Bestuur. Hij was benoemd tot Rector Magnificus van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Zijn vertrek had veel impact op de organisatie.

In april startte bestuurder Roelof Jonkers als waarnemend voorzitter van de Raad van Bestuur. Met zijn stijl van leidinggeven wist hij voldoende rust in de organisatie te bewaren en was de continuïteit van het bestuur geborgd. De term 'waarnemend' voorzitter maakte duidelijk wat zijn opdracht vanuit de Raad van Toezicht was. Hij moest zorgdragen voor de implementatie van vigerend beleid. Eventuele meer ingrijpende beslissingen moest hij overlaten aan de nog te werven nieuwe voorzitter. Om de kwaliteit van besluitvorming te verbeteren richtte hij wel direct een andere overlegstructuur in. Hij betrok enkele senior managers bij het management van de organisatie. Hiermee wilde hij de input vanuit de organisatie in de besluitvorming verbeteren en tegelijk de managementsturing op de uitvoering verbeteren.

In april startte de werving voor een nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur. In mei trad Marie Christine Allaer terug uit haar functie van lid van de Raad van Bestuur. Zij zag geen rol meer voor zichzelf na de interim-periode. Door haar vertrek besloot de Raad van Toezicht de lopende wervingsopdracht te verbreden. Naast een nieuwe voorzitter moest nu ook een nieuw lid van de Raad van Bestuur worden gevonden.

Per 1 oktober 2018 traden twee nieuwe bestuurders aan. Bert van der Hoek als voorzitter en Annemarie van Elburg als lid van de Raad van Bestuur. Deze nieuwe bestuurders constateerden al snel na hun aantreden de noodzaak een proces te starten om de strategische uitgangspunten te herijken en de sturing te intensiveren. In het vierde kwartaal zijn daarom de missie en kernwaarden herschreven en zijn interne gedragsregels meer expliciet gemaakt. Ook zijn de prioriteiten voor het jaar 2019 vastgesteld. Dit is gebeurd in een transparant proces waarbij zowel medewerkers als toezichthouders in enkele iteraties zijn meegenomen.

Financiering

De financiering van het Trimbos-instituut bestaat vooral uit de instellingssubsidie van het Ministerie van VWS, alsmede diverse meerjarige projectsubsidies voor onder andere longitudinale onderzoeken. Daarnaast zijn er onderzoeksubsidies van nationale subsidieverstrekkers zoals ZonMw en KWF, overige overheden (bijvoorbeeld het Ministerie van Justitie & Veiligheid en gemeenten), zorginstellingen (eerstelijnszorg en ggz-instellingen) en andere partners in het veld (bijvoorbeeld RIVM, Phrenos en Movisie). Ten slotte zijn er internationale onderzoeksubsidies van de Europese Commissie, WHO, NIMH en SDC. In 2018 is ook het eerste H2020 project, RECOVER-E, gestart.

De aangevraagde instellingssubsidie 2018 was reeds voor aanvang van het jaar door VWS toegekend. Deze snelle toekenning is te danken aan het invoeren van een nieuwe systematiek voor het aanvragen van de instellingssubsidie. De hiervoor vereiste ombouw van administratieve systemen in 2017 was een intensief en tijdrovend proces. Daar is samen met VWS hard aan gewerkt. Het resultaat is een snellere toekenning en transparantere informatie voor sturing en verantwoording.

Ondanks voldoende toekenningen werd dankzij sterk verbeterde sturingsinformatie, al in februari gesignaleerd dat de begroting niet gehaald zou worden. Dit kwam voornamelijk door tegenvallende bedrijfslasten en investeringen in nieuwe ontwikkelingen die niet opbrachten wat er van werd verwacht. Gedurende de rest van het jaar is bijgestuurd om het negatieve resultaat zoveel mogelijk te beperken.

Risicomanagement

Eind 2017 is beleid opgesteld om op systematische wijze risico's in de organisatie te identificeren en te managen. In een eerste evaluatie werden destijds verschillende bronnen van risico geïdentificeerd, waaronder: wetenschappelijke integriteit, internationale projecten, privacy en de AVG, investeringen in productontwikkeling, fiscale risico's en het behoud van voor de organisatie belangrijke sleutelfiguren.

Het bewaken van de wetenschappelijke integriteit stond in 2018 hoog op de agenda. Mede naar aanleiding van een uitzending eind 2017 van Tv-programma Zembla over mogelijke politieke beïnvloeding van wetenschappelijke rapporten in opdracht van ministeries. Hoewel de focus in dat programma vooral lag op een collega instituut, was het voldoende aanleiding om er intern veel aandacht aan te besteden. In het voorjaar 2018 zijn enkele bijeenkomsten gehouden om collega's meer bewust te maken van de risico's van beïnvloeding door een opdrachtgever, het herkennen van de signalen daarvan, hoe daarmee om te gaan en hoe de kans daarop te verkleinen. Sluitstuk was een 'college tour' bijeenkomst met als hoofdgast dhr. drs. C. Wijnker, directeur VGP van het Ministerie van VWS.

Om de mogelijke operationele en financiële risico's van internationale projecten te beperken, is vanaf april voor een half jaar een externe consultant toegevoegd aan het team van Trimbos International. Zijn opdracht was het stroomlijnen van de interne processen om projecten effectiever en efficiënter te kunnen uitvoeren.

Het belang van adequate bescherming van persoonsgegevens werd manifest toen in september bij een van de IT-partners een hack plaatsvond. Daarbij is mogelijk ook onbevoegd toegang verkregen tot databestanden met persoonsgegevens uit onderzoeken van het instituut. Hierdoor ontstond de noodzaak om betrokken respondenten en partners en ook de Autoriteit Persoonsgegevens formeel over deze hack te informeren. In de praktijk viel de schade mee. Achteraf toonde het incident dat de vereisten en protocollen van de AVG goed zijn geïmplementeerd.

In 2018 zijn vanwege tegenvallende resultaten investeringen in productontwikkeling stapsgewijs afgebouwd.

Aan de afdeling HR is opdracht gegeven strategisch HR-beleid te ontwikkelen gericht op duurzame inzetbaarheid van medewerkers en behoud en ontwikkeling van sleutelfiguren in de organisatie.

1.3 Realisatie versus begroting 2018

Waar in het bestuursverslag aan financiële cijfers wordt gerefereerd, betreft dit de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Trimbos-instituut. Het gerealiseerde negatief saldo uit bedrijfsvoering is in 2018 EUR -442 duizend.

De baten zijn EUR 760 duizend onder plan uitgekomen. De "Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten" zijn hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door onvoorziene projectverliezen en door tegenvallende acquisitie op een aantal deelthema's. Per saldo heeft dit een netto negatief effect van EUR 596 duizend op het resultaat.

De bedrijfslasten zijn lager dan begroot, ondanks een aanzienlijke post aan niet begrote kosten en diverse tegenvallers. De salariskosten inclusief sociale lasten zijn EUR 485 duizend lager dan begroot. In 2018 waren gemiddeld 159,4 fte werkzaam. Dat is minder dan begroot. Er is vanwege tegenvallende opbrengsten bewust gestuurd op een kleinere formatie en kostenreductie. Deze rem op uitgaven heeft echter wel een keerzijde. Uitstel van de ICT-transitie en het slechts minimaal onderhouden van het bedrijfspand kan niet structureel gebeuren.

Er is veel tijd geïnvesteerd om het leidinggevend kader maar ook de medewerkers beter te betrekken bij de financiële situatie van het instituut. Dit heeft geleid tot meer transparantie en meer betrokkenheid.

De organisatie is nog steeds bezig te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit is een arbeidsintensief en zeer kostbaar project. Gebleken is dat niet al onze samenwerkingspartners en leveranciers voldoende voorbereid waren. Dit had een enorme impact op de doorlooptijd en op de kosten.

Het negatieve resultaat heeft impact op de liquiditeitspositie maar leidt niet tot een probleem. Ultimo 2018 bedraagt het saldo liquide middelen EUR 2.491.902 (2017 EUR 4.243.067). Eind 2017 was een groot bedrag voor een Internationaal projecten ontvangen dat nog uitgekeerd moest worden aan de overige deelnemers in 2018. Dit is mede de oorzaak van de sterke daling. De quick-ratio bedraagt per ultimo 2018 0,96 (2017 0,96). In 2018 hoefde Trimbos geen beroep te doen op de kredietfaciliteit die het instituut heeft.

1.4 Strategie en beleid: 2018

In het vigerende strategieplan 2015-2020 zijn vijf kernthema's benoemd waarop het instituut zich profileert als wetenschappelijk expert en waarop projecten worden geacquireerd. Dit zijn alcohol, drugs, tabak, veel voorkomende psychische problemen en ernstige psychiatrische aandoeningen. Tevens is in dit plan de ambitie opgenomen om financieel minder afhankelijk te worden van het Ministerie van VWS. Doel is in drie domeinen meer omzet te genereren: omzet uit opdrachten vanuit de private sector, omzet uit internationale opdrachten en omzet uit productontwikkeling.

In 2018 is de omzet uit internationale opdrachten wederom gegroeid. De opdrachten zijn echter financieel niet dekkend te krijgen. Groei in de omzet uit productontwikkeling is nog niet geslaagd: ook de samenwerking met New Health Collective die juist dit doel zou moeten dienen, leverde in 2018 nog onvoldoende op. De omzet uit opdrachten vanuit de private sector is wel toegenomen. Vanuit werkgevers was er groeiende interesse in ons aanbod hen te helpen met de formulering en implementatie van beleid op het gebied van alcohol-, drugs- en medicijngebruik van werknemers, zogenaamd ADM-beleid.

Tegelijk is ook de omzet uit opdrachten vanuit het Ministerie van VWS weer toegenomen. Meest opvallend wat dat betreft is het Preventie Akkoord. Het instituut speelde als kennispartner van het ministerie een belangrijke rol aan de onderhandelingstafels rond tabaksontmoediging en problematisch alcoholgebruik. Verwacht wordt dat de implementatiefase van dit akkoord in 2019 substantieel extra werk met zich mee zal brengen.

Op het gebied van drugsbeleid speelde de terugkerende discussie over legalisering van het XTC-beleid en de start van een proef rond de legalisering van cannabisproductie. In beide politiek gevoelige nationale dossiers leverde het Trimbos-instituut inbreng. Het hoofd van de voor het instituut belangrijke afdeling DIMS (drugs incidenten monitoring systeem) ging na 20 jaar dienstverband met pensioen. Een nieuwe collega heeft inmiddels de leiding van DIMS overgenomen.

Dat preventie van roken en alcoholgebruik bij jongeren een belangrijk thema is blijkt uit de aanwezigheid van Staatssecretaris Blokhuis bij drie events het afgelopen jaar. De staatssecretaris heeft samen met de Utrechtse Wethouder dhr. mr. drs. V. Everhardt de kick-off gedaan van de week van de ID (toon je ID-kaart als je in een winkel bent), een werkbezoek gedaan met de Taskforce Rookvrije Start en de aftrap gedaan van de Smokefree Challenge.

Zo'n 1400 professionals hebben de e-learning Rookvrije start gevolgd. Deze e-learning is bijzonder omdat deze is gemaakt met input van meerdere groepen professionals die zich met geboortezorg bezig houden.

Er zijn drie factsheets opgesteld: lachgas voor ouders, lachgas voor docenten en een factsheet over roken en fertiliteit. In een oplage van 135.000 is 'het blad van NIX' toegevoegd aan de Quest Extra. In 16 pagina's kunnen ouders en hun kinderen kennis vergaren die serieus is, maar ook met een knipoog. In deze katern is ook een kaartspel opgenomen waarmee ouders en pubers het gesprek over NIX kunnen voeren.

Het Meerjarenprogramma Depressiepreventie beoogt de ketenaanpak sluitend te maken voor groepen die een hoog risico lopen op depressie. De inbreng van het Trimbos-instituut in dit programma is van belang. In samenwerking met organisaties als GGD GHOR en NVAB werk(t)en we aan die ketenaanpak voor jongeren, zwangere en pas bevallen vrouwen en werkenden. We hebben het Themarapport 'Zicht op Depressie' opgeleverd en zijn gestart met een verkenning van depressiepreventie in de publieke gezondheid en het sociaal domein.

Ons werk voor Kinderen van Ouders met Psychische en/of Verslavingsproblemen (KOPP/KOV) gaat onverminderd door. De meest recente cijfers en wetenschappelijke inzichten zijn opgenomen in een factsheet. Aan het Buitenshuis-project nemen inmiddels elf gemeenten deel, het nieuwe draaiboek van de Doe-praat cursus wordt goed ontvangen, erkenningen zijn aangevraagd voor de interventies Kopstoring en KopOpOuders en we zijn gestart met de ontwikkeling van een interventie voor volwassen KOPP/KVO.

In augustus werd de vierde meting afgerond van NEMESIS-2 (Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study-2). Dit is een grootschalige longitudinale studie naar psychische aandoeningen in de algemene volwassen bevolking, die het Trimbos-instituut in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) uitvoert. Kort daarop werd duidelijk dat het Ministerie van VWS ook groen licht geeft voor een derde NEMESIS studie, die de komende jaren zal worden uitgevoerd. Een zeer welkom besluit waarmee de continuïteit van de meetreeksen voorlopig is geborgd.

Het Trimbos-instituut is bekend vanwege zijn uitgebreide diensten op het gebied van publieksinformatie. Het instituut geeft betrouwbare informatie en advies over drugs, alcohol, roken, gamen en verslaving. De informatie wordt verspreid via telefoon, e-mail, chat, websites, folders, video's en (sociale) media. De website gokkeninfo.nl zag de grootste stijging: 85% meer unieke bezoekers dan vorig jaar, inmiddels bereikt de site van 31.000 mensen. Drugsinfo.nl bereikte 37% meer unieke bezoekers (578.000 mensen), de website alcoholinfo.nl bereikte 25% meer unieke bezoekers (1.1 miljoen mensen) en rokeninfo.nl bereikte 16% meer unieke bezoekers (536.000 mensen). Alleen de website gameninfo.nl zag een afname van de belangstelling: -13% unieke bezoekers t.o.v. 2017 (46.000 mensen).

Opvallend genoeg was het beeld bij de informatielijnen precies andersom: het aantal telefonische informatieverzoeken nam op alle onderwerpen af. Dit past in de tijdsgeest, men doet steeds meer digitaal. Behalve bij de nieuwste en kleinste informatielijn, de gamen-infolijn, daar nam het verkeer nog toe, van 72 naar 109 telefoongesprekken.

Door de afdeling communicatie is veel werk verzet aan het verbeteren van het bereik en de herkenbaarheid van onze informatievoorziening. Vanuit het instituut zijn in 2018 circa 150 nieuwsberichten geplaatst op de website trimbos.nl en is intensiever gebruik gemaakt van sociale media kanalen. Circa 820 keer is het instituut benaderd door journalisten, nagenoeg gelijk aan 2017. Wel zijn er meer radio & tv-interviews gegeven (76 interviews in 2018, 62 in 2017).

1.5 Vooruitzichten 2019

Met de komst van Bert van der Hoek en Annemarie van Elburg, is een proces in gang gezet van rationalisering. De basis is een duidelijke Planning&Control cyclus in een meerjarenperspectief. Dat moet leiden tot een meer planmatige en doelgerichte werkwijze en betere financiële resultaten. Daarnaast wordt de organisatiestructuur aangepast. Dit proces moet afgerond worden in het eerste halfjaar van 2019 en uiterlijk 1 januari 2020 zijn geïmplementeerd. In het eerste kwartaal van 2019 heeft dat geleid tot het besluit om te stoppen met de afdeling Trimbos International Department. De lopende projecten worden ondergebracht bij andere afdelingen. De aangegane verplichtingen worden vanzelfsprekend zorgvuldig voltooid.

Omdat kennisontwikkeling zich per definitie niet aan landsgrenzen houdt blijft het Trimbos-instituut internationaal werken. Maar dan gericht op de vijf kernthema's en met meerwaarde voor de Nederlandse samenleving.

Voor 2019 is een sluitende begroting opgesteld en zijn doelstellingen vastgesteld die moeten bijdragen aan een structureel financieel gezond Trimbos-instituut. De focus moet in 2019 nog meer gericht zijn op het realiseren van maatschappelijke meerwaarde, zoals vastgelegd in de missie en visie van het instituut. De totale begrote bruto opbrengsten in 2019 bedragen EUR 19

In 2019 zal de ICT omgeving vervangen worden doordat de technische levensduur is bereikt. Door deze transitie kan ICT medewerkers beter ondersteunen in hun werkzaamheden.

De huisvesting wordt in 2019 structureel opgepakt. Onderhoud aan het bedrijfspand is jarenlang uitgesteld. In 2018 is een tienjarig onderhoudsplan uitgewerkt. In 2019 en 1e helft 2020 worden achterstallige zaken opgepakt.

Raad van Bestuur, Trimbos-instituut

Utrecht, 17 juni 2019

Dhr. Drs. H.J. van der Hoek
Mw. Prof. Dr. A.A. van Elburg

Verslag van de Raad van Toezicht

Dhr. ir. J.I.M. de Goeij, voorzitter, namens de Raad van Toezicht

Terugblik 2018

Afgelopen jaren heeft de Raad zich vooral bezig moeten houden met het toezicht op de financiële huishouding en op verbeteringen in de administratieve en andere ondersteunende processen. Voor 2018 was het voornemen van de Raad van Toezicht meer aandacht te kunnen besteden aan inhoudelijk-strategische keuzes en kwaliteit op de vijf kernthema's van het instituut. Terugblikkend moet worden geconstateerd dat de Raad daar niet aan toe is gekomen.

Wisselingen in het Bestuur

Voor de Raad als geheel, maar in het bijzonder voor de remuneratiecommissie was het door de wisselingen in het bestuur een intensief jaar. In maart kondigde Rutger Engels zijn vertrek aan per 10 april. Per die datum trad Roelof Jonkers aan als waarnemend voorzitter van de Raad van Bestuur. De voorzitter van de Raad van Toezicht sprak in april met een delegatie van leidinggevenden, om hem input mee te kunnen geven voor het profiel van een opvolger.

Medio april werd aangekondigd dat Marie Christine Allaer per 1 mei als lid van de RvB zou terugtreden. Vanaf die datum vormde Roelof Jonkers een eenhoofdig bestuur, ondersteund door het door hem ingestelde bestuursoverleg. De werving van een nieuwe voorzitter werd daarop verbreed met de mogelijkheid ook een lid van de Raad van Bestuur te selecteren. Dat resulteerde in het aantreden per 1 oktober van Bert van der Hoek als voorzitter (1,0 fte) en Annemarie van Elburg als lid (0,7 fte) van de Raad van Bestuur.

Financiën

Reeds in februari waren er signalen dat de sluitende begroting wellicht niet kon worden gerealiseerd, ondanks ontvangst van toekenningen volgens plan. Tegenvallers hadden een achtergrond in onverwachte ontwikkelingen, inhuur derden, transitiekosten en enkele dossiers uit het verleden. Om mogelijke negatieve resultaat te beperken is in het voorjaar een 'worst case scenario' opgesteld, waarmee ruimte aan mogelijke maatregelen werd geïdentificeerd om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen. Om meer grip te krijgen op de financiën is voortdurend gewerkt aan verbetering van de kwaliteit van rapportages, en verbetering van interne Governance middels een procuratieschema.

Bijzondere vermelding verdient nog de opdracht van de Raad aan de externe accountant om een bezoek te brengen aan de externe accountant in Moldavië die op projectniveau de subsidieverantwoording controleert over de projecten die daar worden uitgevoerd. Conclusie van het bezoek was dat de controle door de lokale accountant van voldoende diepgang is, de interne beheersingsprocessen goed zijn ingericht en de cijfers van Trimbos Moldova voldoende betrouwbaar zijn.

Klokkenluider

Conform de Governancecode Zorg 2017 heeft het instituut in januari 2018 een procedure voor klokkenluiders geïntroduceerd. In het eerste jaar is daarvan ook gebruik gemaakt.

Op 21 februari ontving de Raad van Toezicht een melding van mogelijke misstanden. Conform de procedure is de klokkenluider gehoord en heeft de Raad een onderzoek naar de meldingen gelast, dat is uitgevoerd door de waarnemend voorzitter Raad van Bestuur. In dit onderzoek heeft de Raad zich juridische laten adviseren en is ook extra onderzoek door de accountant nodig geweest. De bevindingen uit dit onderzoek gaven geen aanleiding tot wijzigingen in beleid of procedures. Wel is, mede als gevolg van de bevindingen, gedurende enkele maanden een operations manager toegevoegd aan een afdeling, om de aansturing te verbeteren.

Overige belangrijke agendapunten van de Raad en de Audit Commissie

De Raad van Toezicht vergaderde op 5 februari, 9 april, 7 juni, 11 juni, 11 juli, 10 september en 3 december. Naast de twee bovengenoemde prioriteiten is in die vergaderingen substantiële aandacht besteed aan:

- het voortdurende gebrek aan dekkende financiering voor de werkzaamheden van Trimbos International Department;
- compliance aan de AVG die per 1 mei in werking trad;
- uitbouw van de werkzaamheden op het terrein van de publieke geestelijke gezondheid;
- versterking van de relatie met het Ministerie van VWS, met name op terrein van de publieke geestelijke gezondheid;
- vergroten van de flexibiliteit van de inzetbare capaciteit;
- bespreking van de werkzaamheden en het overdrachtsdocument van de waarnemend voorzitter RvB en vervolgens van de "analyse na de eerste zes weken" van de nieuw aangetreden bestuurders.

De auditcommissie vergaderde op 26 januari, 19 maart, 22 mei, 3 juli, 19 juli, 27 augustus en 20 november. In deze zeven vergaderingen zijn onder meer besproken: de jaarrekening 2017, de begroting 2018, de kwartaalrapportages 2018, de begroting 2019 en de relaties met subsidiegevers. Centraal aandachtspunt bij alle vergaderingen was de financiële gezondheid van het Instituut, en de extra inspanningen die gedurende het jaar gepleegd zijn om een voorzien negatieve resultaat te beperken.

De Remuneratiecommissie heeft frequent overleg gevoerd over het vertrek van de Raad van Bestuur en de aanstelling van een waarnemend voorzitter van de Raad van Bestuur, alsmede over de opvolgingsprocedure. Deze werd ondersteund door Klaus Schmitt & Partners.

Ook met de Ondernemingsraad heeft de Raad van Toezicht goed contact gehouden. In het voorjaar heeft de Raad gesproken met een delegatie van de OR. In dat gesprek is de Raad de algehele situatie in het instituut geduid en is input meegegeven voor het profiel van een nieuwe voorzitter Raad van Bestuur. In het najaar heeft de Raad een gesprek gehad met de gehele OR en is de OR betrokken geweest bij de kennismaking met de nieuwe bestuurders.

De belangrijkste besluiten die in 2018 door de Raad zijn genomen, zijn:

- vaststelling van een nieuw Reglement RvT en een nieuw Reglement RvB;
- jaargesprek met de Raad van Bestuur over het verslagjaar 2017;
- ontslag verleend aan twee leden van de Raad van Bestuur;
- aanstelling van de waarnemend voorzitter Raad van Bestuur;
- vaststelling van het jaarverslag 2017;
- vaststelling van de jaarrekening 2017, na bespreking in aanwezigheid van de externe
- aanstelling van de twee nieuwe leden van de Raad van bestuur;
- benoeming van Verstegen Accountants als nieuwe externe accountant van het instituut;
- vaststelling van de begroting 2019.

Tenslotte

De Raad van Toezicht is over de laatste maanden 2018 en de eerste maanden 2019 zeer tevreden over het functioneren van de nieuwe Raad van Bestuur. De kwaliteit van de rapportages is uitstekend, de resultaten zijn zeer bemoedigend en de overleggen vinden plaats in een constructieve en transparante sfeer. We willen de bestuurssecretaris en controller bedanken voor hun werk aan de kwaliteitsslag die gemaakt is in 2018 in de onderlinge communicatie en de rapportages.

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS TRIMBOS-INSTITUUT PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatverdeling)

		31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	1		
Gebouwen en terreinen		1.402.044	1.471.898
Andere vaste bedrijfsmiddelen		372.454	474.898
Vooruitbetaald op materiële vaste activa		-	3.829
		<u>1.774.497</u>	<u>1.950.625</u>
Financiële vaste activa			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2	1	1
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Handelsdebiteuren	3	661.241	1.107.426
Vorderingen op gelieerde partijen	4	-	51.124
Overige vorderingen en overlopende activa	5	<u>2.579.788</u>	<u>1.671.324</u>
		3.241.029	2.829.874
Liquide middelen	6	2.820.496	4.451.123
		<u>7.836.023</u>	<u>9.231.623</u>
PASSIVA			
STICHTINGSVERMOGEN	7		
Bestemmingsreserve		84.009	84.009
Onverdeelde winst		-477.683	-38
Bestemmingsfonds		320.026	320.026
Overige reserves		<u>928.389</u>	<u>928.389</u>
		854.741	1.332.386
VOORZIENINGEN			
Overige voorzieningen	8	35.717	-
LANGLOPENDE SCHULDEN	9		
Egalisatierekening doelsubsidies		129.295	192.455
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		748.544	975.928
Belastingen en premies sociale verzekeringen	10	650.826	618.069
Overige schulden en overlopende passiva	11	<u>5.416.899</u>	<u>6.112.785</u>
		6.816.269	7.706.782
		<u>7.836.023</u>	<u>9.231.623</u>

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018 TRIMBOS-INSTITUUT

		Begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
Baten				
	12			
(project)subsidie ministerie VWS	13	10.134.827	8.647.000	10.429.649
Projectsubsidies derden	14	7.445.410	9.512.617	8.479.379
Overige bedrijfsopbrengsten	15	831.880	261.794	762.938
		<u>18.412.118</u>	<u>18.421.411</u>	<u>19.671.966</u>
Lasten				
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	16	5.637.413	4.963.570	6.620.112
Lonen en salarissen	17	9.462.872	10.079.080	9.734.485
Sociale lasten en pensioenlasten	18	2.204.069	1.832.220	2.137.348
Afschrijvingen materiële vaste activa	19	348.343	339.317	465.117
Overige bedrijfskosten	20	1.189.991	1.191.950	1.080.961
Som der bedrijfslasten		<u>18.842.688</u>	<u>18.406.137</u>	<u>20.038.023</u>
Bedrijfsresultaat		-430.570	15.274	-366.057
Financiële baten en lasten	21	-11.756	-15.000	-86.534
Resultaat uit bedrijfsuitoefening		<u>-442.327</u>	<u>274</u>	<u>-452.591</u>
Resultaat deelnemingen	22	-35.356	-	-361
Netto resultaat		<u>-477.683</u>	<u>274</u>	<u>-452.952</u>
Resultaatbestemming				
Bestemmingsreserve		2.394	-	-69.016
Bestemmingsfonds		-76.357	-	216.189
Overige reserves		-403.720	-	-600.125
		<u>-477.683</u>	<u>-</u>	<u>-452.952</u>

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT TRIMBOS-INSTITUUT OVER 2018

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		-430.570		-366.057
Aanpassingen voor				
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste ac	348.343		465.117	
Mutatie voorziening reorganisatie	-		-7.080	
Onttrekkingen aan voorziening	-		-7.975	
Vrijval voorziening ten gunste van resultaat	-		-35.117	
		348.343		414.945
Verandering in werkkapitaal				
Mutatie vorderingen	-411.154		641.443	
Koersverschillen	-2.303		-69.016	
Kortlopende schulden (exclusief banken)	-926.590		-7.967	
		-1.340.047		564.460
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-1.422.274		613.349
Ontvangen interest	-		-	
Betaalde interest	-9.454		-17.518	
		-9.454		-17.518
Kasstroom uit operationele activiteiten		-1.431.728		595.830
Investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-176.044		-65.193	
Mutatie financiële vaste activa	722		-	
Desinvesteringen materiële vaste activa	3.829		2.126	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-171.493		-63.067
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie onverdeelde winst vorig jaar		38		-
Aflossing langlopende schulden		-63.160		-62.427
Nettokasstroom		<u>-1.666.343</u>		<u>470.336</u>
Verloop mutatie geldmiddelen				
Stand per begin boekjaar		4.451.123		3.980.787
Toename-/afname geldmiddelen		-1.666.343		470.336
Stand per eind boekjaar		<u>2.784.780</u>		<u>4.451.123</u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Trimbos-Instituut is feitelijk en statutair gevestigd op de Costakade 45, 3521 VS te Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 805514806.

ALGEMENE TOELICHTING

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

Stichting Trimbos-Instituut en haar groepsmaatschappijen hebben gezamenlijk als doel:

- a. het op onafhankelijke, wetenschappelijke, praktijkgerichte en levensbeschouwelijke pluriforme geestelijke volksgezondheid, geestelijke gezondheidszorg, verslaving en verslavingszorg, alsmede ten aanzien van het gebruik van alcohol, drugs en overige psychotrope stoffen;
- b. het op de sub a. bedoelde wijze verlenen van diensten ter bevordering van preventie en hulpverlening alsmede het beleidsmatig en maatschappelijk handelen op de sub a. genoemde aandachtsgebieden; en
- c. voorts al hetgeen dat met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting tracht haar doelen te bereiken door onder meer:

- a. het produceren van kennis, het verzamelen en bewerken van bestaande gegevens en het verspreiden en overdragen van kennis;
- b. het stimuleren van meningsvorming en bezinning; en
- c. het geven van adviezen.

De stichting zal de hiervoor vermelde werkzaamheden onder meer verrichten ten behoeve van:

- a. instellingen, cliënten, werknemers en zorgverzekeraars in de (geestelijke) gezondheidszorg en de verslavingszorg;
- b. het openbaar bestuur in Nederland en de daaraan gerelateerde uitvoerende instanties;
- c. instituten in binnen en buitenland;
- d. het algemeen publiek;
- e. de media.

Informatieverschaffing over groepsverhoudingen

Stichting Trimbos-Instituut staat aan het hoofd van de groep. Per 30 augustus 2016 is Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V. te Utrecht opgericht. Er wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling conform artikel 2:407 lid 1 onder 1 BW.

Daarnaast is er als gevolg van de aanwezigheid van gemeenschappelijke leiding een consolidatieplicht voor wat betreft de financiële gegevens van Stichting voor Systeemveranderingen in Geestelijke Gezondheidszorg en Stichting Trimbos Moldova. Voor stichting voor Systeemveranderingen in Geestelijke Gezondheidszorg wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling conform artikel 2:407 lid 1 onder 1 BW. De gegevens van Stichting Trimbos Moldova zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Trimbos-Instituut zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 362 lid 1, Boek 2 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De consolidatiegrondslagen

Waarderingsgrondslagen van in de consolidatie opgenomen stichtingen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor Stichting Trimbos-Instituut.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Ministerie van VWS en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, specifiek RJ 640 Organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Informatieverschaffing over afwijkingen in bedragen van het voorgaande boekjaar als gevolg van een herziening

Waar dit het inzicht verbeterd, zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Omrekening van in vreemde valuta luidende bedragen

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de bestemmingsreserve. Kosten en opbrengsten worden omgerekend in de functionele valuta tegen de gemiddelde koers. De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Stichting Trimbos-Instituut.

Operationele lease

De Stichting heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbinden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

GRONDSLAGEN

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op het terrein wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordelingen van de vorderingen.

Onderhanden projecten

Ten aanzien van de projecten wordt onderscheid gemaakt tussen afgeronde projecten, lopende projecten met een debetsaldo en lopende projecten met een creditsaldo. De afgeronde projecten worden als 'nog te ontvangen subsidiebedragen op afgeronde projecten' gepresenteerd. De lopende projecten met een debetsaldo worden als 'nog te ontvangen subsidiebedragen' gepresenteerd en lopende projecten met een creditsaldo worden als 'nog te besteden toegekende subsidiebedragen' gepresenteerd.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening in verband met reorganisaties

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de stichting een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Subsidiebatens

Investeringsubsidies in verband met de aanschaf van vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Lasten

Onder de post kosten uitbesteed werk en andere externe kosten zijn de projectkosten opgenomen gemaakt door Stichting Trimbos Moldova. Stichting Trimbos Moldova is opgericht en behoefte van de uitvoering van het project Support the Reform of Mental Health Services in Moldova. Alle kosten die Stichting Trimbos Moldova maakt zijn derhalve aan te merken als projectkosten. Om die reden zijn alle kosten van Stichting Trimbos Moldova onder kosten uitbesteed werk en andere externe kosten verantwoord.

Pensioenlasten

De door het Trimbos-Instituut voor haar werknemers afgesloten pensioenregeling betreft een zogenaamde "toegezegd pensioenregeling". Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. Trimbos-Instituut betaalt premies op verplichte, vrijwillige of contractuele basis aan PFZW. Deze premies worden verantwoord als last zodra ze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een verandering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Het Trimbos instituut heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in geval van een tekort bij PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS TRIMBOS-INSTITUUT

VASTE ACTIVA

1 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vooruitbetaald op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018				
Aanschaffingswaarde	4.917.457	5.598.367	3.829	10.519.653
Cumulatieve afschrijvingen	-3.445.559	-5.123.468	-	-8.569.028
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>1.471.898</u>	<u>474.898</u>	<u>3.829</u>	<u>1.950.625</u>
Mutaties				
Investerings	49.841	126.203	-	176.044
Afschrijvingen	-119.695	-228.648	-	-348.343
Desinvesteringen aanschaffingswaarde	-	-	-3.829	-3.829
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-
Saldo mutaties	<u>-69.854</u>	<u>-102.445</u>	<u>-3.829</u>	<u>-176.128</u>
Stand per 31 december 2018				
Aanschaffingswaarde	4.967.298	5.724.570	-	10.691.868
Cumulatieve afschrijvingen	-3.565.254	-5.352.116	-	-8.917.371
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>1.402.044</u>	<u>372.454</u>	<u>-</u>	<u>1.774.497</u>

De WOZ waarde per 1 januari 2018 van het gebouw, gelegen aan Da Costakade 45, te Utrecht bedroeg € 5.054.000

2 Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Hoofdbedrag	<u>1</u>	<u>1</u>
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>-</u>	<u>1</u>
Mutaties		
Resultaat	-35.356	-361
Afboeking op vordering	35.356	361
Saldo mutaties	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december 2018	<u>1</u>	<u>1</u>
Hoofdbedrag		
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>1</u>	<u>1</u>

Per 31 augustus 2016 is Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V. opgericht met een geplaatst kapitaal van € 1. Het betreft een 100% dochter van Stichting Trimbos-instituut.

De nettovermogenswaarde van de onderneming bedraagt € 36.439 negatief.

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
3 Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	675.049	1.110.090
Dubieuze debiteuren	-13.809	-2.664
	<u>661.241</u>	<u>1.107.426</u>

4 Vorderingen op gelieerde partijen

Vordering op Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V.	-	51.124
	<u>-</u>	<u>51.124</u>

Er is een stichting opgericht in Moldavië voor subsidie-activiteiten. Stichting Trimbos-instituut is penvoerder van een ontvangen projectsubsidie van subsidieverstrekker SDC en via deze rekeningcourant verhouding worden financiële middelen gestort naar Moldavië en vindt afrekening van bestede kosten plaats.

Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente berekend.

5 Overige vorderingen en overlopende activa

Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.799	2.798
Overige vorderingen	2.576.989	1.668.526
	<u>2.579.788</u>	<u>1.671.324</u>

	31-12-2018	31-12-2017
€	€	

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Pensioenen	2.799	2.798
------------	-------	-------

	31-12-2018	31-12-2017
€	€	

Overige vorderingen

Overige vorderingen	137.264	53.489
Nog te ontvangen subsidiebijdragen op afgeronde projecten	261.615	360.082
Vooruitbetaalde bedragen	141.105	154.001
Nog te ontvangen subsidiebijdragen	2.036.987	1.097.892
Overlopende activa	18	3.062
	<u>2.576.989</u>	<u>1.668.526</u>

6 Liquide middelen

ING Bank N.V.	2.491.902	4.243.067
Diverse banken	328.593	208.056
	<u>2.820.496</u>	<u>4.451.123</u>

PASSIVA

7 Groepsvermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting bij de enkelvoudige balans nader toegelicht.

VOORZIENINGEN

	31-12-2018	31-12-2017
€	€	

8 Overige voorzieningen

Reorganisatievoorziening	-	-
--------------------------	---	---

	31-12-2018	31-12-2017
€	€	

Reorganisatievoorziening

Stand per 1 januari	-	50.172
Reorganisatie naar kortlopende schulden	-	-7.080
	-	43.092
Reorganisatiekosten ten laste van de voorziening	-	-7.975
Vrijval ten gunste van het resultaat	-	-35.117
Stand per 31 december	-	-

De reorganisatiereserve is gevormd voor de verwachte toekomstige kosten met betrekking tot de reorganisatie. Hieraan ligt een reorganisatieplan ten grondslag. De werkelijke kosten worden ten laste van deze voorziening gebracht. Ultimo 2017 is met alle medewerkers overeenstemming bereikt over de afvloeiing. De hieruit voortkomende schuld wordt gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

9 LANGLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2018	31-12-2017
€	€	

Egalisatierekening doelsubsidies

Stand per 1 januari		
hoofdsom	2.038.470	2.039.203
Cumulatieve mutaties	-1.846.015	-1.783.588
Saldo per 1 januari	<u>192.455</u>	<u>255.615</u>

Mutaties		
Vrijval boekjaar	<u>-63.160</u>	<u>-62.427</u>

Stand per 31 december		
Hoofdsom	2.038.470	2.038.470
Cumulatieve mutaties	-1.909.175	-1.846.015
Saldo per 31 december	<u>129.295</u>	<u>192.455</u>

Onder de egalisatierekening doelsubsidies worden de voor aanschaf van pand inclusief verbouwing verkregen subsidies van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoord. De ontvangen subsidies van VWS zijn vastgelegd in de navolgende brieven:

de data: kenmerk

04-09-84 DGVGZ/AGZ/Subs 32855
 16-09-86 DGVGZ/AGZ/Subs 63845
 16-10-86 DGVGZ/AGZ/Subs 66677
 26-10-87 DGVGZ/AGZ/GGZ 305905
 13-11-89 DGVGZ/AGZ/FEA 114534

Conform de aanwijzingen van het Ministerie van VWS worden de subsidies ten gunste van het resultaat gebracht naar rato van de afschrijvingsperiode van de betreffende objecten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
10 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	89.100	54.057
Loonheffing	561.726	564.012
	<u>650.826</u>	<u>618.069</u>

11 Overige schulden en overlopende passiva

Personeelskosten	1.376.026	1.305.728
Nog te besteden toegekende subsidiebedragen	3.262.591	3.296.076
Ontvangen subsidiebedragen ten behoeve van derden	418.457	1.172.347
Overige schuld	359.826	302.410
Te betalen afvloeiingsregelingen	-	36.223
	<u>5.416.899</u>	<u>6.112.785</u>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het maximaal op te nemen krediet in rekening-courant bedraagt per 2018 € 900.000. In het kader van de rekening-courant kredietfaciliteit met de ING bank is een positieve/negatieve hypotheekverklaring verstrekt op de grond en opstallen aan de Da Costakade 45.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Terzake van een eventuele verkoop van het onroerend goed aan de Da Costakade geldt een bijzondere conditie. ter medefinanciering van het nieuwe pand, is door het Ministerie van VWS een eenmalige subsidie verstrekt.

Naast deze verplichtingen zijn er per 31-12-2018 contracten afgesloten met een totale waarde van € 760.421 waarvan € 333.254 gerelateerd aan onderhanden projecten.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Uit hoofde van de huur van koffie- en kopieerapparaten bestaat er voor 2019 een verplichting ter grootte van € 5.680

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN TRIMBOS-INSTITUUT

	begroting		
	2018	2018	2017
	€	€	€
12 Baten			
(Project)subsidie ministerie VWS	10.134.827	8.647.000	10.429.649
Projectsubsidies derden	7.445.410	9.512.617	8.479.379
Overige bedrijfsopbrengsten	831.880	261.794	762.938
	<u>18.412.118</u>	<u>18.421.411</u>	<u>19.671.966</u>
13 (project)subsidie ministerie VWS			
Rijksbijdrage	8.215.400	7.426.000	7.460.819
Projectsubsidies	1.919.427	1.221.000	2.968.830
	<u>10.134.827</u>	<u>8.647.000</u>	<u>10.429.649</u>

Bovenstaande bedragen hebben betrekking op de door het Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport structureel verstrekte subsidie (Rijksbijdrage) aangevuld met additionele toegekende incidentele (project)subsidies. In de begroting van 2018 is rekening gehouden met de aanvraag die 1 oktober 2017 is ingediend bij het ministerie. Later in 2018 is een aanvulling op deze aanvraag ingediend waardoor de realisatie hoger uitvalt. Voor de projectsubsidies wordt in de begroting uitgegaan van de doorlopende projecten, eventuele te acquireren projecten worden begroot onder projectsubsidies derden.

In de begroting is in projectsubsidies derden rekening gehouden met de gehele opbrengst van de webwinkel in de realisatie wordt dit verantwoord onder Overige bedrijfsopbrengsten.

In de vergelijking met 2017 is een verschil zichtbaar omdat in 2018 doorstortingen op projecten waarvan Trimbo's penvoerder is, en niet meer via de projecten worden doorgestort maar via een tussenrekening.

14 Projectsubsidies derden

Deze bedragen hebben betrekking op de door derden (niet zijnde het Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport) verstrekte subsidies. Deze subsidies en opdrachten hebben een incidenteel karakter.

15 Overige bedrijfsopbrengsten

Opbrengsten scholing/cursussen	100.235	-	86.410
Detacheringen	127.738	29.800	53.639
Exploitatie gebouw	148.224	130.080	142.845
Verkopen publicaties	455.684	-	480.043
	<u>831.880</u>	<u>159.880</u>	<u>762.938</u>

De overige opbrengsten zijn hoger begroot. Dit heeft onder ander te maken met hogere opbrengsten die voornamelijk worden gerealiseerd via de webwinkel. Het betreft onder andere de verkoop van cursussen, deelnames aan symposia en publicaties. De netto opbrengsten zijn hoger dan begroot en daarmee samenhangend zijn de productiekosten ook hoger dan begroot. De opbrengsten van de webwinkel zijn wel in lijn met 2017.

16 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Kosten uitbesteed werk	<u>5.583.444</u>	<u>4.963.570</u>	<u>6.620.112</u>
Kosten uitbesteed werk			
Productiekosten	5.156.777	4.554.570	6.078.640
Ingehuurde externen	426.667	409.000	541.472
	<u>5.583.444</u>	<u>4.963.570</u>	<u>6.620.112</u>

Productiekosten

Hieronder zijn de direct aan de uitvoering van projecten gerelateerde kosten verantwoord.

In 2017 werden de doorstortingen van projecten waarvan Trimbo's penvoerder is via de projectenkaart geboekt, in 2018 is dit aangepast en wordt dit geboekt via een tussenrekening op de balans. De gelden zijn namelijk geen kosten van en voor Trimbo's.

Ingehuurde externen

Hierin zijn begrepen de niet projectgerelateerde kosten van tijdelijk door het Trimbo's-instituut ingehuurd arbeidskrachten en adviseurs.

Toelichting begroting

De productiekosten zijn hoger dan begroot. De afwijking van productiekosten is moeilijk te voorzien omdat dit mede afhangt van de toekenning van projecten die ten tijde van het opstellen van de

begroting niet bekend zijn en de mate waarin externe expertise wordt ingehuurd. Ook gedurende de looptijd van een project kan alsnog inhuur plaatsvinden omdat te weinig capaciteit beschikbaar is om op tijd de gevraagde resultaten op te leveren. Hierdoor kan het aandeel productiekosten behoorlijk variëren en daarmee afwijken van de begroting. Om deze reden wordt er gestuurd op de netto opbrengsten. Er zijn in 2017 meer externen ingehuurd doordat intern de benodigde expertise ontbrak om de instellingssubsidie aanvraagssystematiek aan te passen, voor de implementatie van AVG en voor de interim vervanging door vertrek medewerkers.

	begroting		2017
	2018	2018	
	€	€	€
Personeelskosten			
17 Lonen en salarissen			
Brutolonen en -salarissen	9.096.195	9.576.080	9.256.650
Overige personeelskosten	366.676	503.000	477.832
	<u>9.462.872</u>	<u>10.079.080</u>	<u>9.734.482</u>

Overige personeelskosten

Overige personeelskosten	367.640	503.000	512.949
Vrijval voorziening reorganisatiekosten	-963	-	-35.117
	<u>366.676</u>	<u>503.000</u>	<u>477.832</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Bij de Stichting waren in 2018 gemiddeld 159,4 werknemers werkzaam, op basis van een volledig dienstverband (2017: 163)

Toelichting begroting

De brutolonen en -salarissen lijken lager dan begroot. Echter, er zit een verschuiving tussen brutolonen en -salarissen en de sociale lasten/pensioenlasten.

WNT-verantwoording 2018 Trimbo-Instituut

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Trimbo-Instituut van toepassing zijnde regelgeving: het algemeen WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Trimbo-Instituut is € 189.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband,

Leidinggevende topfunctionarissen (gegevens 2018)

Naam	Functie	Beloning	Voorziening	Totaal	Individueel
Prof. R.C.M.E. Engels	Voorzitter RvB	85.708	3.834	89.542	62.137
mr. M.C.J. Allaer MIF	Lid RvB	70.587	4.703	75.290	77.326
mr. M.C.J. Allaer MIF	Lid RvB	55.250	-	55.250	66.667
drs. R. Jonkers	Voorzitter RvB	85.911		85.911	127.496
Prof. Dr. A.A. van Elburg	Lid RvB	30.474	2.010	32.484	33.347
drs. H.J. van der Hoek	Voorzitter RvB	43.535	2.879	46.414	47.638

De Voorzitter van de Raad van Bestuur, de heer Engels, had gedurende het boekjaar 2018 een fulltime dienstverband (1,0 fte) en was van 1 januari tot en met 30 april 2018 in vaste dienst. Het maximum aan bezoldiging wordt overschreden. Door toepassing van het WNT overgangsrecht is deze overschrijding echter toegestaan. De overige bestuurders voldoen aan het WNT bezoldigingsmaximum.

Mevrouw Allaer, lid van de Raad van Bestuur, had gedurende 2018 een part-time dienstverband (0,89 fte) en was van 1 januari tot en met 31 oktober 2018 in dienst. Vanaf 18 juni 2018 tot en met 31 oktober 2018 van haar werkzaamheden vrijgesteld. Haar beëindigingsvergoeding bedroeg € 55.250. Het individueel toepasselijk maximum bedraagt € 66.667.

De heer Jonkers, interim-voorzitter van de Raad van Bestuur, had gedurende het boekjaar een part-time dienstverband (0,89 fte), en was van 1 april 2018 tot en met 4 oktober 2018 in dienst.

Mevrouw van Elburg, lid van Raad van Bestuur, is per oktober 2018 in vaste dienst getreden en heeft een part-time dienstverband (0,7 fte).

De heer van der Hoek, voorzitter van de Raad van Bestuur, is per oktober 2018 in vaste dienst getreden, en heeft een fulltime dienstverband (1,0 fte).

Leidinggevende topfunctionarissen (gegevens 2017)

Naam	Functie	Beloning	Voorziening	Totaal	Individueel
Prof. R.C.M.E. Engels	Voorzitter RvB	€ 182.820	€ 11.157	€ 193.976	€ 181.000
mr. M.C.J. Allaer MIF	Lid RvB	€ 140.237	€ 9.855	€ 150.093	€ 160.889

De Voorzitter van de Raad van Bestuur, de heer Engels, had gedurende het boekjaar 2017 een fulltime dienstverband (1,0 fte) en was van 1 januari tot en met 31 december in vaste dienst. Het maximum aan bezoldiging wordt overschreden. Gelet op de vigerende overgangsregeling wordt voldaan aan de wettelijke vereisten.

Mevrouw Allaer, lid van de Raad van bestuur, had gedurende 2017 een part-time dienstverband (0,89 fte). Het bezoldigingsmaximum werd niet overschreden.

Toezichthoudende topfunctionarissen (gegevens 2018)

Naam RvT	Functie	Beloning	Belastbare	Totaal	Individueel
Dhr. Ir. J.I.M. de Goeij	Voorzitter RvT	€ 3.000	€ 1.722	€ 4.722	€ 28.350
Dhr. Drs. W. Vlasblom	Lid RvT	€ 2.500	€ 441	€ 2.941	€ 18.900
Dhr. Drs. B.J.A.M. Welten	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.900
Mw. Drs. F.H. Dings MBA	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.900
Mw. Dr.C.M.H.A. Deckers MBA	Lid RvT	€ 2.500	€ 250	€ 2.750	€ 18.900
Mw. Drs. H.L.H.M. Darley MHSA	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.900
Dhr. Prof. Dr. H.F.L. Garretsen	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.900

Het toepasselijk WNT-maximum voor voorzitters en leden van interne toezichthoudende organen bedraagt € 28.350 respectievelijk € 18.900. De jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter RvT bedraagt € 3.000 en voor een lid € 2.500. Het WNT bezoldigingsmaximum wordt niet overschreden.

De heer drs. B.J.A.M. Welten heeft per 03-12-2018 zijn functie neergelegd.
De heer Ir. J. de Goeij zal met ingang van 15-04-2019 aftreden als voorzitter van de Raad van toezicht.
De heer M. Dullaert zal met ingang van 15-04-2019 aantreden als voorzitter van de Raad van toezicht.

Toezichthoudende topfunctionarissen (gegevens 2017)

Naam RvT	Functie	Beloning	Belastbare	Totaal	Individueel
Dhr. Ir. J.I.M. de Goeij	Voorzitter RvT	€ 3.000	€ 576	€ 3.576	€ 27.150
Dhr. Drs. W. Vlasblom	Lid RvT	€ 2.500	€ 372	€ 2.872	€ 18.100
Dhr. Drs. B.J.A.M. Welten	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.100
Mw. Drs. F.H. Dings MBA	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.100
Mw. Dr.C.M.H.A. Deckers MBA	Lid RvT	€ 2.500	€ 329	€ 2.829	€ 18.100
Mw. Drs. H.L.H.M. Darley MHSA	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.100
Dhr. Prof. Dr. H.F.L. Garretsen	Lid RvT	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 18.100

begroting		
2018	2018	2017
€	€	€

18 Sociale lasten en pensioenlasten

Sociale lasten	1.391.487	1.832.220	1.326.686
Pensioenlasten	812.582	-	810.662
	<u>2.204.069</u>	<u>1.832.220</u>	<u>2.137.348</u>

begroting		
2018	2018	2017
€	€	€

19 Afschrijvingen materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	119.695	120.036	118.703
Andere vaste bedrijfsmiddelen	228.648	219.281	346.414
	<u>348.343</u>	<u>339.317</u>	<u>465.117</u>

Toelichting begroting

De afschrijvingskosten zijn lager dan begroot doordat begrote investeringen in de huisvesting zijn uitgesteld en de IT omgeving aan het einde van zijn afschrijvingsperiode zit.

20 Overige bedrijfskosten

Huisvestigingskosten	300.190	335.000	296.872
Catering	76.686	78.000	91.783
Automatiseringskosten	310.416	374.500	302.853
Kantoorkosten	112.666	150.200	107.779
Algemene kosten	390.033	254.250	281.674
	<u>1.189.991</u>	<u>1.191.950</u>	<u>1.080.961</u>

Toelichting begroting

De overige bedrijfskosten zijn in totaal gelijk aan begroot. De kosten wijken op onderdelen af doordat een aantal budgetten niet geheel zijn besteed, dit komt mede doordat het resultaat een negatievere trend liet zien dan verwacht en daardoor terughoudendheid is betracht in het aangaan van verplichtingen. Algemene kosten zijn hoger dan begroot als gevolg van de implementatie van AVG en de benodigde extra inspanning aan juridische kosten.

Huisvestigingskosten

Mutatie voorziening groot onderhoud	-	-	-
Huisvestigingskosten	300.190	335.000	296.872
	<u>300.190</u>	<u>335.000</u>	<u>296.872</u>

Algemene kosten

Overige algemene kosten	<u>390.033</u>	<u>254.250</u>	<u>281.674</u>
-------------------------	----------------	----------------	----------------

21 Financiële baten en lasten

Koersresultaat	-2.303	-	-69.016
Rentelasten en soortgelijke kosten	-9.454	-15.000	-17.518
	<u>-11.756</u>	<u>-15.000</u>	<u>-86.534</u>

Toelichting begroting

In 2018 is geen beroep gedaan op de kredietfaciliteit ten behoeve van de liquiditeit. De rente vergoeding blijft laag en door de fluctuerende liquiditeit is het niet mogelijk dit rendabeler te beleggen. Daarnaast is er sprake van negatieve rente op de CHF rekening.

22 Resultaat deelnemingen

Resultaat Trimbo Mobile Virtual Reality Solutions	-35.356	-	-361
---	---------	---	------

ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN TRIMBOS-INSTITUUT OVER 2018

		Begroting		
		2018	2018	2017
		€	€	€
Baten				
(project)subsidie ministerie VWS		10.134.827	8.647.000	10.429.649
Projectsubsidies derden		6.737.236	9.512.617	7.725.744
Overige bedrijfsopbrengsten		831.880	261.794	762.938
		<u>17.703.943</u>	<u>18.421.411</u>	<u>18.918.331</u>
Lasten				
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	34	4.983.207	4.963.570	5.921.709
Lonen en salarissen	35	9.462.872	10.079.080	9.734.482
Sociale lasten en pensioenlasten	36	2.204.069	1.832.220	2.137.348
Afschrijvingen materiële vaste activa	37	294.375	339.317	409.885
Overige bedrijfskosten	38	1.189.991	1.191.950	1.080.961
Som der bedrijfslasten		<u>18.134.514</u>	<u>18.406.137</u>	<u>19.284.385</u>
Bedrijfsresultaat				
		-430.570	15.274	-366.054
Financiële baten en lasten	39	-11.756	-15.000	-86.534
Resultaat uit bedrijfsuitoefening		<u>-442.327</u>	<u>274</u>	<u>-452.588</u>
Resultaat deelnemingen		-35.356		-361
Netto resultaat		<u>-477.683</u>	<u>274</u>	<u>-452.949</u>

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Trimbos-Instituut is feitelijk en statutair gevestigd op de Costakade 45, 3521 VS te Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 805514806.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

Voor de gehanteerde grondslagen kan de vennootschappelijke jaarrekening wordt verwezen naar de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening. Posten die geconsolideerd en enkelvoudig aan elkaar gelijk zijn, worden in de toelichting op de geconsolideerde balans nader toegelicht. Voor zover nodig wordt hier naar deze toelichting verwezen.

Informatieverschaffing over afwijkingen in bedragen van het voorgaande boekjaar als gevolg van een herziening

Waar dit inzicht verbeterd, zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS Trimbos-Instituut

VASTE ACTIVA

23 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Andere vaste bedrijfsmidde- len	Vooruitbetaald op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018				
Aanschaffingswaarde	4.917.457	5.452.493	3.829	10.373.779
Cumulatieve afschrijvingen	-3.445.559	-5.022.607		-8.468.167
Boekwaarde per 1 januari 2018	1.471.898	429.885	3.829	1.905.612
Mutaties				
Investeringsen	49.841	117.050		166.891
Afschrijvingen	-119.695	-174.680		-294.375
Desinvesteringen aanschaffingswaarde	-		-3.829	-3.829
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-			-
Saldo mutaties	-69.854	-57.630	-3.829	-131.313
Stand per 31 december 2018				
Aanschaffingswaarde	4.967.298	5.569.542	-	10.536.840
Cumulatieve afschrijvingen	-3.565.254	-5.197.287	-	-8.762.541
Boekwaarde per 31 december 2018	1.402.044	372.255	-	1.774.299

De WOZ waarde per 1 januari 2018 van het gebouw, gelegen aan Da Costakade 45, te Utrecht bedroeg € 5.054.000.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

24 Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V.

31-12-2018	31-12-2017
€	€
1	1

Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V.

	2018	2017
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1	1
Investeringsen		-
Aandeel in resultaat	-35.356	-361
Afboeking op vordering	35.356	361
Boekwaarde per 31 december	1	1

Per 31 augustus 2016 is Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V. opgericht met een geplaatst kapitaal van € 1. Het betreft een 100% dochter van Stichting Trimbos-instituut. De nettovermogenswaarde van de onderneming bedraagt € 36.078 negatief en daarvoor is een voorziening getroffen.

VLOTTENDE ACTIVA

25 Handelsdebiteuren

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Handelsdebiteuren	675.049	1.110.090
Dubieuze debiteuren	-13.809	-2.664
	661.241	1.107.426

26 Vorderingen op gelieerde partijen

Vordering op Private Institute Trimbos Moldova	-	710.774
Vordering op Trimbos Mobile Virtual Reality Solutions B.V.	-	51.124
	-	761.898

Er is een stichting opgericht in Moldavië voor subsidie-activiteiten. Stichting Trimbos-instituut is penvoerder van een ontvangen projectsubsidie van subsidieverstrekker SDC en via deze rekeningcourant verhouding worden financiële middelen gestort naar Moldavië en vindt afrekening van bestede kosten plaats. Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente berekend. In 2018 is dit project afgerond.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
27 Overige vorderingen en overlopende activa		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.799	2.798
Overige vorderingen	2.248.378	1.662.122
	<u>2.251.177</u>	<u>1.664.920</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Pensioenen	2.799	2.798
------------	-------	-------

Overige vorderingen

Overige vorderingen	137.264	53.489
Nog te ontvangen subsidiebijdragen op afgeronde projecten	261.615	360.082
Vooruitbetaalde bedragen	141.105	150.659
Nog te ontvangen subsidiebijdragen	1.708.394	1.097.892
	<u>2.248.378</u>	<u>1.662.122</u>

28 Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
ING Bank N.V.	2.491.902	4.243.067

29 Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht van het eigen vermogen weergegeven:

	Bestemmings- reserve	Bestemmings- fonds	Overige reserves	totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018	84.009	320.026	928.389	1.332.424
Mutatie uit resultaatverdeling	2.394	-76.357	-403.720	-477.683
Stand per 31 december 2018	<u>86.403</u>	<u>243.669</u>	<u>524.669</u>	<u>854.741</u>

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve koersverschillen wordt aangehouden om koersresultaten met betrekking tot het Moldavië-project te verrekenen, totdat de looptijd van het project is verstreken. De koersresultaten worden jaarlijks gerealiseerd op het banksaldo in Zwitserse Franken (CHF) dat op last van de subsidiegever wordt aangehouden.

Bestemmingsfonds

Het bestemmingsfonds fungeert als een egalisatierekening met VWS. De egalisatiereserve VWS betreft een reservering waarin de bestedingsverschillen van de instellingssubsidie worden verrekend. De egalisatiereserve is niet vrij besteedbaar voor het Trimbos-instituut. VWS kan bij het toekennen van (project)subsidie specifiek de voorwaarde stellen dat een gedeelte van het aangevraagde budget moet worden gefinancierd door onttrekking aan deze risicoreserve. Conform artikel 8.7. van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS bedraagt de egalisatiereserve ten hoogste 10% van het bij het besluit tot verlening bepaalde bedrag van de instellingssubsidie. De mutatie in de egalisatiereserve wordt gevormd door de toevoeging of de onttrekking bij een positief of negatief eindresultaat van de instellingssubsidie over het betreffende boekjaar.

VOORZIENINGEN

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
30 Overige voorzieningen		
Voorziening deelneming	35.717	-
Reorganisatievoorziening	-	-
	<u>35.717</u>	<u>-</u>

De deelneming heeft 2018 afgesloten met een negatief resultaat, hiervoor is een voorziening gevormd.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Reorganisatievoorziening		
Stand per 1 januari	-	50.172
Reorganisatie naar kortlopende schulden	-	-7.080
	-	43.092
Reorganisatiekosten ten laste van de voorziening	-	-7.975
Vrijval ten gunste van het resultaat	-	-35.117
Stand per 31 december	-	-

Er is ultimo 2018 geen verwachting dat er een voorziening moet worden getroffen voor een reorganisatie. Ultimo 2017 is met alle medewerkers overeenstemming bereikt over de afvloeiing. De hieruit voortkomende schuld wordt gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

31 LANGLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Egalisatierekening doelsubsidies		
Stand per 1 januari		
hoofdsom	2.038.470	2.039.203
Cumulatieve mutaties	-1.846.015	-1.783.588
Saldo per 1 januari	192.455	255.615
Mutaties		
Vrijval boekjaar	-63.160	-62.427
Stand per 31 december		
Hoofdsom	2.038.470	2.038.470
Cumulatieve mutaties	-1.909.175	-1.846.015
Saldo per 31 december	129.295	192.455

Onder de egalisatierekening doelsubsidies worden de voor aanschaf van pand inclusief verbouwing verkregen subsidies van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoord. De ontvangen subsidies van VWS zijn vastgelegd in de navolgende brieven:

de data: kenmerk

04-09-84 DGVGZ/AGZ/Subs 32855
16-09-86 DGVGZ/AGZ/Subs 63845
16-10-86 DGVGZ/AGZ/Subs 66677
26-10-87 DGVGZ/AGZ/GGZ 305905
13-11-89 DGVGZ/AGZ/FEA 114534

Conform de aanwijzingen van het Ministerie van VWS worden de subsidies ten gunste van het resultaat gebracht naar rato van de afschrijvingsperiode van de betreffende objecten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
32 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	89.100	54.057
Loonheffing	561.726	564.012
	650.826	618.069

33 Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Personeelskosten	1.376.026	1.305.728
Nog te besteden toegekende subsidiebedragen	2.605.404	3.748.550
Ontvangen subsidiebedragen ten behoeve van derden	418.457	1.172.347
Overige schuld	359.610	302.410
Te betalen afvloeiingsregelingen	-	36.223
	<u>4.759.497</u>	<u>6.565.259</u>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen**Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen**

Het maximaal op te nemen krediet in rekening-courant bedraagt per 2018 € 900.000. In het kader van de rekening-courant kredietfaciliteit met de ING bank is een positieve/negatieve hypotheekverklaring verstrekt op de grond en opstellen aan de Da Costakade 45.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Terzake van een eventuele verkoop van het onroerend goed aan de Da Costakade geldt een bijzondere conditie ter medefinanciering van het nieuwe pand, is door het Ministerie van VWS een eenmalige subsidie verstrekt.

Naast deze verplichtingen zijn er per 31-12-2018 contracten afgesloten met een totale waarde van € 760.421 waarvan € 333.254 gerelateerd aan onderhanden projecten.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Uit hoofde van de huur van koffie- en kopieerapparaten bestaat er voor 2019 een verplichting ter grootte van € 5.680

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN TRIMBOS-INSTITUUT

	begroting		2017
	2018	2018	
	€	€	€
34 Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten			
Kosten uitbesteed werk	4.983.207	4.963.570	5.921.709
Kosten uitbesteed werk			
Directe projectkosten	4.556.539	4.554.570	5.380.237
Ingehuurde externen	426.667	409.000	541.472
	4.983.207	4.963.570	5.921.709
35 Lonen en salarissen			
Brutolonen en -salarissen	9.096.195	9.576.080	9.256.650
Overige personeelskosten	366.676	503.000	477.832
	9.462.872	10.079.080	9.734.482
<i>Gemiddeld aantal werknemers</i>			
Bij de Stichting waren in 2018 gemiddeld 159,4 werknemers werkzaam, op basis van een volledig dienstverband (2017: 163)			
36 Sociale lasten en pensioenlasten			
Sociale lasten	1.391.487	1.832.220	1.326.686
Pensioenlasten	812.582	-	810.662
	2.204.069	1.832.220	2.137.348
37 Afschrijvingen materiële vaste activa			
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	119.695	120.036	118.703
Andere vaste bedrijfsmiddelen	174.680	219.281	291.182
	294.375	339.317	409.885
38 Overige bedrijfskosten			
Huisvestigingskosten	300.190	335.000	296.872
Catering	76.686	78.000	91.783
Automatiseringskosten	310.416	374.500	302.853
Kantoorkosten	112.666	150.200	107.779
Algemene kosten	390.033	254.250	281.674
	1.189.991	1.191.950	1.080.961
Overige personeelskosten			
Overige personeelskosten	367.640	503.000	512.949
Vrijval voorziening reorganisatiekosten	-963	-	-35.117
	366.676	503.000	477.832
Er zijn beduidend minder kosten gemaakt voor reizen naar het buitenland en representatiekosten door andere acquisitie inzet. Wervingskosten hoog door het moeten werven van 2 RvB leden wat niet was begroot en voorzien.			
Huisvestigingskosten			
Mutatie voorziening groot onderhoud	-	-	-
Huisvestigingskosten	300.190	335.000	296.872
	300.190	335.000	296.872
Algemene kosten			
Overige algemene kosten	390.033	254.250	281.674

39 Financiële baten en lasten
 Koersresultaat
 Rentelasten en soortgelijke kosten

	begroting		
	2018	2018	2017
€	€	€	
	-2.303	-	-69.016
	-9.454	-15.000	-17.518
	<u>-11.756</u>	<u>-15.000</u>	<u>-86.534</u>

Utrecht, 17 juni 2019

Dhr. Drs. H.J. van der Hoek
 voorzitter Raad van Bestuur

Mevr. Prof.dr. A.A. van Elburg
 lid Raad van Bestuur

ENKELVOUDIGE BALANS TRIMBOS-INSTITUUT PER 31 DECEMBER 2018

		31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	23		
Gebouwen en terreinen		1.402.044	1.471.898
Andere vaste bedrijfsmiddelen		372.255	429.885
Vooruitbetaald op materiële vaste activa		<u>0</u>	<u>3.829</u>
		1.774.299	1.905.612
Financiële vaste activa			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	24	1	1
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Handelsdebiteuren	25	661.241	1.107.426
Vorderingen op gelieerde partijen	26	0	761.898
Overige vorderingen en overlopende activa	27	<u>2.251.177</u>	<u>1.664.920</u>
		2.912.418	3.534.244
Liquide middelen	28	2.491.902	4.243.067
		<u><u>7.178.620</u></u>	<u><u>9.682.923</u></u>
PASSIVA			
STICHTINGSVERMOGEN	29		
Bestemmingsreserve		84.009	84.009
Onverdeelde winst		-477.683	-38
Bestemmingsfonds		320.026	320.026
Overige reserves		<u>928.389</u>	<u>928.389</u>
		854.741	1.332.386
VOORZIENINGEN			
Overige voorzieningen	30	35.717	0
LANGLOPENDE SCHULDEN	31		
Egalisatierekening doelsubsidies		129.295	192.455
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		748.544	974.755
Belastingen en premies sociale verzekeringen	32	650.826	618.069
Overige schulden en overlopende passiva	33	<u>4.759.497</u>	<u>6.565.259</u>
		6.158.867	8.158.083
		<u><u>7.178.620</u></u>	<u><u>9.682.924</u></u>

OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die toelichting behoeven in de jaarrekening 2018.

Resultaatsbestemming

De Raad van Bestuur stelt voor het negatieve resultaat van € 477.683 ten laste te brengen van het eigen vermogen hetgeen resulteert in een onttrekking aan het algemene reserve van € 403.720, een toevoeging aan bestemmingsreserve van € 2.394, en een onttrekking aan de equalisatiereserve VWS van € 76.357. Het voorstel is reeds als zodanig verwerkt in de jaarrekening.

Vaststelling en goedkeuring

De jaarrekening is vastgesteld en goedgekeurd op 17 juni 2019.

Utrecht, 17 juni 2019

Ondertekening Raad van Bestuur:

Dhr. Drs. H.J. van der Hoek
Voorzitter Raad van Bestuur

Mw. Prof. Dr. A.A. van Elburg
Lid Raad van Bestuur

Ondertekening commissarissen:

Dhr. M.L.M. Dullaert
Voorzitter Raad van Toezicht

Mw. Drs. F.H. Dings MBA
Lid Raad van Toezicht

Mw. Dr. C.M.H.A. Deckers MBA
Lid Raad van Toezicht

Mw. Drs. H.L.H.M. Darley MHSA
Lid Raad van Toezicht

Dhr. Drs. W. Vlasblom
Lid Raad van Toezicht

Dhr. Prof. Dr. H.F.L. Garretsen
Lid Raad van Toezicht

B. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel verslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controle-werkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende *RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven* en de *WNT*. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het *Controle-protocol WNT 2018*, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht, 17 juni 2019

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
ing. J.L. Wisse RA